

B ö l ü m

1

Tıp Tarihi

Ferah GÖNÜLŞEN SÖNMEZ¹

Kitabımıza **tıp tarihi** konusunda bir özet yaparak başlanmasını uygun gördüm. Çünkü tıp tarihini öğrenmenin tıbbın felsefesini, keşiflerini ve binlerce yıllık birikimini anlamamıza, yıllar içindeki değişimleri daha iyi algılamamıza, bildiklerimizin mutlaka doğrular olmadığını kavramamıza ve en önemlisi öğrendiklerimizi sorgulayarak, sentez yapabilmemize yardımcı olabileceğini düşünüyorum.

İnsanoğlunun ağrı nedeni ile attığı ilk çığlığın hekim çağırın ilk ses olma olasılığı yüksek olsa da, bu sese yanıt veren ve büyük olasılıkla ilk hekimlik yapan bu insanın nerede ve kim olduğunu bilemiyoruz. Ama tarihin en eski mesleklerinden biri olan hekimliğin, binlerce yıldır çeşitli coğrafyalarda ve zamanlarda, birbirinden farklı yollardan gelişerek toplumun gereksinimlerine yanıt verdiğini biliyoruz. Akdeniz çevresi ve Yakındoğu'da 5000 yıl önce ortaya çıkan tıp sanatı (Mezopotamya-Mısır tıbbı, Yunan-Roma tıbbı, İslam tıbbı, Rönesans ve sonrasında Avrupa'nın geliştirdiği tıp, Çin ve Hint tıbbının da katkıları ile) bir sonraki uygarlığa devredilip geliştirilerek, günümüzde dünyaya egemen olan bilimsel tıbbı meydana getirmiştir.

Tıp, insanlığın şifaya koşan **doğal iç güdüsünden** doğmuştur. Hayvanlar, milyonlarca yıldır devam eden içgüdüleri sayesinde hastalıklarını tedavi etmişler ve hayatta kalmışlardır. Örneğin, fazla yemek yiyen leylekler, gagalarına aldıkları suyu rektumlarına boşaltıp lavman yaparak karınlarındaki şişkinliği giderirler. Zamanla insanlar da hasta hayvanların davranışlarını gözlemlemiş ve bunları kendi hastalıklarında kullanmaya başlamışlardır.

¹ Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, Çocuk Nefroloji BD Emekli Öğretim Üyesi, e-posta: ferahsonmez@yahoo.com

KAYNAKLAR

1. Ertekin C. (2019). Tıbbın Öyküsü. İstanbul: Derya Mücellit Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları)
2. Bayat A. H. (2010). Tıp Tarihi. İstanbul: Pınarbaşı Matbaacılık ve Reklam Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
3. Foucault M. (2021). Kliniğin Doğuşu Tıbbi Bakışın Arkeolojisi. İstanbul: Dergah Yayınları
4. Francis G. (2021). İnsan Vücuduna Seyahat. İstanbul: Domingo Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi